

vil sige, at der er ikke flere, som har bedt om ordet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 6: Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Dagpenge til forældre med alvorligt syge børn samt forlængelse af arbejdsgiverperioden m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 8/10 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Inger Bierbaum (S):

Da mit partis ordfører, fru Jytte Madsen, desværre ikke kan være til stede i dag, skal jeg hermed fremføre Socialdemokratiets synspunkter på lovforslaget.

Lovforslag nr. L 6, forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom og fødsel, består af flere forskellige dele. Det foreslås heri, at reglerne om godtgørelse til forældre med alvorligt syge børn overflyttes fra bistandsloven § 48 a til dagpengeloven. Det betyder, at forældres fravær fra arbejdspladsen på grund af alvorligt syge børn under 14 år helt sidestilles med dagpengemodtageres vilkår ved egen sygdom.

Den overflytning betyder ikke nogen ændring af modtagerkredsen eller af selve betingelserne for at modtage ydelsen. Derimod betyder ændringen, at forældre til alvorligt syge

børn får de samme klagemuligheder og ATP-vilkår, som alle andre på sygedagpenge, hvilket ikke er muligt under den nuværende ordning.

I lovforslaget ligger der også, at staten betaler kommunernes øgede udgifter til ATP. Jeg skal også lige oplyse, at bestemmelserne allerede er taget ud af de nye sociallove, som erstatter bistandsloven pr. 1. juli 1998.

Lovforslaget indeholder også forslag om, at den periode, hvor de private arbejdsgivere skal betale sygedagpenge, ændres fra 2 uger til 3 uger, og samtidig foreslås det, at private arbejdsgivere og forsikrede selvstændige får mulighed for at vælge, om de selv vil afholde udgiften til sygedagpenge for de 2 første dage, eller om de vil betale en højere præmie for at forsikre sig allerede fra første dag.

Formålet med disse to forslag er at nedbringe det offentlige udgifter til sygedagpenge, men derudover er det for mig at se også et yderligere incitament for virksomhederne til at gøre mere ud af arbejdsmiljøet, således at antallet af medarbejderes sygedage falder.

I lovforslaget ligger der yderligere en bestemmelse om, at forsikringsselskaber skal have pligt til at orientere den skadelidtes kommune, når der udbetales erstatning på grund af personskade. Dette er for at lette kommunernes adgang til at kunne gøre regres gældende for sygedagpenge udbetalt af kommunerne i tilfælde, hvor der er tale om ansvarlig skadevolder.

Til sidst skal jeg nævne tiltaget i lovforslaget om hurtig indsats i en sygdomsperiode. For at fremme revalideringen og dermed fastholde den enkelte dagpengemodtager på arbejdsmarkedet, foreslås det også, at kommunerne, når sygedagpengene forlænges, med henblik på forestående revalidering senest efter 6 måneder skal have iværksat den nødvendige forrevalidering.

Ændringerne betyder alt i alt en forbedring af den nuværende lovgivning og giver en rimelig offentlig besparelse. De enkelte elementer i socialministerens lovforslag foreslås at træde i kraft på forskellige tidspunkter, strækkende sig fra den 29. december 1997 til 1. juli 1998.

Socialdemokratiet anbefaler forslaget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg har lige et enkelt spørgsmål til fru Inger Bierbaum, fordi fru Inger Bierbaum her sagde, at det, at man forlænger den periode, arbejdsgiverne skal betale sygedagpenge i, fra 2 uger

til 3 uger, vil give et incitament til, at virksomhederne forbedrer arbejdsmiljøet.

Men det må alt andet lige så betyde, at den ordning kun skal gælde i det tilfælde, hvor sygdommen skyldes arbejdet, for en virksomhed kan jo ikke forhindre, at en medarbejder på skiferie brækker benet eller lignende. Så hvis der skal være ræson i det, fru Inger Bierbaum siger her med, at det skal være et incitament for virksomheden til at forbedre arbejdsmiljøet, skal reglen kun gælde, hvis sygdommen er relateret til arbejdet. Eller hvordan?

(Kort bemærkning).

Inger Bierbaum (S):

Det, som jeg her henviste til, er arbejdsmiljø i bred forstand, således at folk sjældnere bliver syge.

Der ligger selvfølgelig ikke i lovforslaget, at det kun er de helt arbejdsbetingede sygdomme, det gælder.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det er jo underligt, hvor forskelligt man kan betragte verden. Nu hørte vi lige den socialdemokratiske ordfører stå her fra Folketingets tælerstol og sige, at der her er tale om en forbedring af lovgivningen.

Det kan hverken jeg eller Venstre få øje på. Det, socialministeren tilsigter med forslaget her, er at lægge nye byrder over på det private erhvervsliv i størrelsesordenen 447 mio. kr., og det står jeg fuldstændig uforstående over for. Jeg forstår simpelt hen ikke de signaler, som socialministeren i øjeblikket sender ud.

For ganske kort tid siden var socialministeren vært ved en stor konference om virksomhedernes sociale ansvar, en konference, som påkaldte sig stor mediemæssig opmærksomhed, og nu nogle få dage efter i en næsten tom Folketingsal, hvor pressen for længst er gået hjem, får vi så præsenteret et lovforslag, som peger i den stik modsatte retning.

Hvis man virkelig ønsker, at de danske virksomheder skal påtage sig et socialt ansvar og skabe arbejdspladser til mennesker, der ikke har fuld arbejdsevne, er det da noget underligt noget samtidig at møde op her med et lovforslag, som gør det sværere for arbejdsgiverne at lukke den slags mennesker ind i deres virksomheder, fordi man altså forøger arbejdsgivernes omkostninger i tilfælde af disse menneskers sygdom.

Så jeg stiller mig alene af den grund fuldstændig afvisende over for lovforslagets hovedidé.

Det er der også to andre grunde til, at jeg gør. Det er sådan, at vi alle sammen udmærket godt ved, at dansk erhvervsliv er inde i en svær konkurrencesituation, hvor omkostningsniveauet på danske virksomheder stiger i et tempo, som man ikke ser i de lande, vi normalt konkurrerer med, og i den situation er der brug for alt muligt andet end at vælte yderligere omkostningsbyrder over på dansk erhvervsliv.

Endelig vil jeg gerne pege på den skadelige effekt, lovforslaget har på de overenskomster, der er indgået både i 1995 og 1997, hvor arbejdsmarkedets parter har forhandlet nogle bedre rammer om sygeløn, nogle aftaler, som gør, at lønmodtagere i tilfælde af sygdom i mange situationer får sygedagpenge op til det, der er den enkelte lønmodtagers indtjeningsniveau. De overenskomster er jo aftalt i tillid til, at vi i Danmark har en sygedagpengelov, hvor arbejdsgiveren alene hæfter for de første 2 uger, og derfor skyder man i virkeligheden fundamentet væk under de fremskridt, der overenskomstmæssigt er aftalt på det her område.

Af de tre grunde må jeg sige, at jeg ikke forstår, at man møder op med dette forslag, og Venstre kan ikke støtte det.

Der er yderligere en grund, nemlig at hvis man ser på, hvad det er, der er årsagen til, at vi i øjeblikket oplever en eksplosion i sygedagpengeutgifterne, skal den jo ikke findes i det forhold, at folk, der er i beskæftigelse, er syge i 2 uger, 3 uger eller 4 uger.

Det skyldes en vækst i antallet af lønmodtagere og andre, der er langtidssyge, og det skyldes en forøget aktiveringsindsats rundt omkring, både i AF-systemet og i det kommunale system, som gør, at de tidligere ledige i virkeligheden tegner sig for en meget stor del af den vækst, der har været i antallet af sygedagpengemodtagere.

Så hvis man skal spore forklaringen på, at der er en udgiftseksplosion, er det her, man skal finde den, og derfor er det simpelt hen forkert medicin, når man ordinerer en øget omkostning til dansk erhvervsliv på op imod en halv milliard kroner.

Venstre kan ikke støtte forslaget. Jeg skal dog afslutningsvis sige, at der er en enkelt lille del, som går ud på at overflytte godtgørelsen til forældre med alvorligt syge børn fra bistandsloven til dagpengeloven, og den del kan Venstre godt

støtte. Jeg skal da derfor opfordre ministeren til at dele lovforslaget. Det har været på tale tidligere i dag også i en anden sammenhæng, men her mener jeg, at jeg helt uden at blive modsagt kan plædere for det synspunkt, at det vil være en god idé at dele lovforslaget på dette her punkt.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg vil gerne sige, at dette lovforslag, der går ud på at pålægge arbejdsgiverne yderligere betaling af sygedagpenge, rammer fuldstændig ved siden af, og det er ganske grotesk, at regeringen kommer med et sådant forslag, samtidig med at regeringen gør alt, hvad den kan for at få virksomhederne til at påtage sig et større socialt ansvar ved at ansætte mennesker, der er svagt rustede.

Det er jo rigtigt, at når man gerne vil have den idé gennemført, sammenkalder man hele pressen. Det er der for så vidt ikke noget ondt i, men set i lyset af dette lovforslag må man undre sig. Gennemføres forslaget, vil det skabe mange problemer. Virksomhederne har vist vilje til aktivt at medvirke til oprettelse af skånejob, og regeringens tak er så at belaste virksomhederne med flere sociale udgifter.

Der er grund til at sætte et stort spørgsmålstegn ved regeringens reelle hensigter bag de flotte ord om bedre samarbejde med virksomhederne om sociale opgaver og udvikling af skånejob m.m.

I lovforslaget er der en ændring af forsikringsordningen for private arbejdsgivere samt den frivillige forsikringsordning for de selvstændige erhvervsdrivende. Det bliver sådan, at lovforslaget, hvis det vedtages, hvad burde forbydes, giver de forsikrede private arbejdsgivere og de forsikrede selvstændige mulighed for at vælge, om de selv vil afholde udgiften til sygedagpenge for de første to dage, eller om de vil bevare retten til refusion af dagpenge fra 1. sygedag mod at betale en højere præmie til forsikringsordninger. Man giver disse virksomheder valget mellem pest eller kolera. Under alle omstændigheder betyder forslaget flere økonomiske byrder for disse mennesker.

Ser vi denne sag i historisk lys og ser på de historiske erfaringer, kan man ved at studere DA's analyse, som er sendt til udvalget og i et høringssvar til ministeriet, konstatere forskellige ting.

Når lønmodtagernes økonomiske incitamenter ændres, har det en meget stor betydning for

sygefraværet. Således betød bortfaldet af karensdagen i 1987, at sygefraværet steg med 12 pct.

Når ledigheden falder med 1 pct., betyder det en stigning i sygefraværet på 4 pct. Hvis vi ser på den stigning i sygefraværet, der fandt sted efter afskaffelsen af karensdagen, skal ledigheden falde med 3 pct.

Hvis regeringens oprigtige ønske i virkeligheden er et fald i sygefraværet og i de samfundsøkonomiske konsekvenser, der følger af et højt sygefravær, burde regeringen genindføre forslaget om en karensdag, således at lønmodtagerne selv skal betale for den første sygedag. Men i stedet vælger regeringen altså at lægge øgede byrder på erhvervslivet på en halv milliard kroner til skade for konkurrenceevnen.

Dette lovforslag har til formål at nedsætte statens udgifter, og det holdes bestemt ikke skjult i bemærkningerne. Det, der ikke nævnes, er, at det vil skade konkurrenceevnen.

Det Konservative Folkeparti afviser forslaget.

Margrete Auken (SF):

Da SF's ordfører, fru Anne Baastrup, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne komme med vores kommentarer til de fem elementer.

Overflytningen af reglerne fra bistandslov til dagpengelov og om dagpenge til forældre med alvorligt syge børn under 14 år er tekniske forslag, som er et led i bistandslovsreformen fra sidste samling.

SF støtter forslaget varmt, for det er en ydelse, som har hjulpet utrolig mange mennesker i en svær situation.

Det næste punkt, forlængelse af arbejdsgiverperioden fra 2 til 3 uger, er et forsøg på at få finansieret finansloven med lidt mere end 200 mio. kr. Arbejdsgiverperioden flyttes frem og tilbage i en uendelighed.

SF støtter forslaget. Det er vores opfattelse, at et ordentligt arbejdsmiljø såvel psykisk som fysisk har en snæver sammenhæng med de ansattes sygelighed. En vis egenbetaling fra arbejdsgiverside vil derfor kunne have en motiverende betydning for forbedring af arbejdsmiljøet.

Det tredje: Forslaget om frit valg mellem præmieforhøjelse og to egenbetalingsdage for mindre, forsikrede arbejdsgivere og for selvstændige forekommer som en fornuftig løsning, der kan lette kommunernes administration.

Det fjerde: Forslaget om at forpligte kommunerne til at sætte forrevalidering i gang hurtige-

re er fornuftigt. Så må man blot håbe på, at kommunerne rent faktisk gør det. Arbejdspladsfastholdelse er vigtig, og jo længere tid der går, før man tager skridt til forrevalidering, jo sværere er det at få en vellykket revalidering.

Endelig det femte: Forslaget om, at forsikringsselskaberne skal underrette kommunerne, når der udbetales erstatning, virker altså også tilsvarende fornuftigt.

Som man kan høre, er der fuld opbakning fra SF.

Tom Behnke (FP):

Vi havde i sidste folketingssamling flere debatter, hvor jeg egentlig troede, vi var blevet enige om, at det ikke er hensigtsmæssigt, at man i lovforslag, der bliver fremsat i Folketinget, laver bunkebryllupper med vidt forskellige ting. Det er ikke hensigtsmæssigt, at forslaget, som indeholder noget om overflytning af mulighederne for, at man passer sine egne syge børn i eget hjem osv., bliver kædet sammen med virksomheder, der skal betale mere i sygedagpenge osv. Det er to så vidt forskellige ting, der slet ikke har noget med hinanden at gøre, og ministeren er jo ganske udmærket klar over, at her i Folketinget er der forskel på partiernes holdninger til de to spørgsmål. Jeg tror, der er et klart flertal, jeg tror endda, der er enstemmighed om, at man nemt rent lovgivningsmæssigt kan overføre hele spørgsmålet om alvorligt syge børn; jeg tror ikke, der er nogen problemer i det.

Så lister ministeren det andet med ind i forslaget, som i virkeligheden er det største emne. Hvis man læser bemærkningerne, starter ministeren med at tale meget om det her med at passe alvorligt syge børn, og først når man kommer et godt stykke ned i teksten, er der i øvrigt lige pludselig en anden ting, vi også gerne vil have vedtaget, når vi nu er i gang med at vedtage et forslag.

Den måde at lave lovforslag på er ikke hensigtsmæssig, for ministeren tvinger f.eks. Fremskridtspartiet til over en bank at sige nej til forslaget, og det er vi kede af, for vi synes egentlig, det er udmærket, at hele det element, der handler om forældre med alvorligt syge børn, er ganske godt, og det er vi med i, men ministeren tvinger os til samlet at stemme imod forslaget.

Alternativt sker der så det, som der er sket med et hav af forslag i sidste folketingssamling, nemlig at udvalgene bliver nødt til at bede om, at forslagene teknisk bliver splittet op i en a- og

en b-del; igen en masse bureaukrati og administration. Det kunne ministeren lige så godt have gjort ovre i ministeriet, inden det blev forelagt for Folketinget.

Dermed har jeg vist også sagt, at hele den del af forslaget, der handler om, at man vil udvide de arbejdsgiverbetalte sygedagpenge fra 2 uger til 3 uger, er vi naturligvis stærkt imod i Fremskridtspartiet. Det er ikke rimeligt, at man i denne situation igen giver virksomhederne et slag oven i hovedet, og det er slet ikke rimeligt, at Socialdemokratiet og regeringen forsøger at sælge ideen med, at det vil ligesom give de private virksomheder et større incitament til at gøre noget ved arbejdsmiljøet, for den holder ikke. En ganske lille lakmusprøve, jeg prøvede for et øjeblik siden over for fru Inger Bierbaum, viste jo, at der overhovedet ikke er hold i det. Det er jo ikke det, der er grundelsen, men man prøver ligesom på at pakke det ind i lidt glasur og lade, som om det her er et vældigt godt forslag, som der ligger nogle sunde incitamenter i.

Det gør der overhovedet ikke. Det her er ren økonomisk spekulation i, hvordan staten får sit regnskab til at hænge sammen, og intet andet, og vi er ikke med i, at fordi regeringen har nogle finanslove, budgetter og regnskaber, der ikke hænger sammen, skal man prøve at hente pengene disse steder. Det går vi ikke med til. Der er ikke hold i filosofien.

Vi kan ikke støtte den del af lovforslaget, og det er den overvejende del, der handler om alt det med arbejdsgiverne; det kan vi simpelt hen ikke være med til.

Nu har ministeren fremsat sit forslag trods advarslerne, og hvis vi skal være med i den del, der handler om forældres mulighed for at passe deres alvorligt syge børn, må vi have forslaget delt op i to, og det vil vi så stille forslag om i udvalget, sådan at vi kan vise, at den del af forslaget er vi positive over for; resten stemmer vi selvfølgelig imod.

Bruno Jerup (EL):

Nu er ministeren oppe på 84 mandater, og så er det måske lidt interessant, hvad Enhedslisten mener om det her spørgsmål.

Jeg vil sige, at forslaget, som betyder, at spørgsmålet om dagpenge til forældre til alvorligt syge børn flyttes fra bistandsloven og til dagpengeloven, har vi ikke de store indvendinger imod. Det er nok principielt ligegyldigt, om reglerne om dagpenge til forældre til alvorligt

syge børn står i den ene eller den anden lov, men det kan muligvis opfattes som mindre klientgørende at henvende sig på kommunens sygedagpengekontor end på bistandskontoret.

Desuden bliver der nu klageadgang, hvilket der ikke har været før, og der bliver endvidere indbetalt ATP-bidrag, hvilket der heller ikke er blevet før, så disse to elementer er i orden set fra Enhedslistens synspunkt.

Enhedslisten ville dog ønske, at retten til orlov for forældre til alvorligt syge børn var lovfæstet og ikke afhængig af en individuel eller kollektiv aftale med arbejdsgiveren, men det er jo et andet spørgsmål.

I loven er der også en bestemmelse om at iværksætte forrevalidering senest 6 måneder efter forlængelsen af denne 22-ugers-sygedagpengeregulering. Det bedste er naturligvis, at forrevalideringen og den almindelige revalidering iværksættes så hurtigt som overhovedet muligt, og helst inden den syge når den lovfæstede 52-ugers-grænse. Der kan dog være nogle tilfælde, hvor det er svært at starte forrevalideringen inden for den ekstra 6-måneders-grænse, som er puttet ind i lovforslaget. Sygemeldte skal først klare revalideringen efter at være sygemeldt i 1 år. Hvis der f.eks. søges om uddannelse, der kun starter én gang om året f.eks. en 9. eller 10. klasse eller VUC, eller måske endda kun hvert andet år, kan der være nogle problemer med faktisk at overholde den 6-måneders-grænse, som er puttet ind. Det kan i nogle tilfælde betyde, at der kan være brug for, at der er en længere periode end de 6 måneder.

Vi er altså sådan set enige i princippet om, at man så hurtigt som muligt kommer i gang med en revalidering og en forrevalidering, men er usikre på eller i hvert fald ikke særlig stærke tilhængere af, at man har en bastant 6-måneders-grænse. Den kunne vi godt ønske os opblødt.

I lovforslaget er der også en forlængelse af den periode, arbejdsgiveren skal betale, fra 2 til 3 uger. Enhedslisten finder, det er rimeligt, at arbejdsgiveren udbetaler løn til en sygemeldt medarbejder, og Enhedslisten er derfor ikke principielt mod forlængelse af arbejdsgiverens periode fra 2 til 3 uger.

Vi vil dog påpege en mulig fare for, at forslaget vil afholde virksomheder fra at ansætte såkaldt svage medarbejdere med et hyppigt sygefravær. Det taler også imod regeringens bestræbelser på at skaffe skånejob og fleksjob, og det har også tidligere været nævnt fra andre

ordførere i dag, at der faktisk er det lille problem i regeringens model.

Den indlagte forsikringsmulighed lapper naturligvis på den uheldige side, men vores forslag kunne være, at der i stedet oprettes en ASR, arbejdsgivernes sygdomsrefusionsordning, som eventuelt differentierer indbetalingerne fra branche til branche. Ordningen kunne være en almengørelse af det forsikringsprincip, som arbejdsgiveren får mulighed for efter lovforslagets § 27, altså at man simpelt hen laver en obligatorisk forsikringsordning for arbejdsgiveren, eventuelt som sagt delt op branche for branche.

Det er et spørgsmål, som jeg synes det kunne være interessant, også lige præcis ud fra den vinkel, som en række ordførere har været inde på i relation til skånejob og fleksjob, om regeeringen var modtagelig over for en diskussion af. Vi er i hvert fald meget opmærksom på, at det vil være meget uheldigt, hvis det er sådan, at det her lovforslag fører til, at man presser nogen ud fra arbejdsmarkedet, og det ser vi frem til at få en diskussion med regeringen om i den kommende tid.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Dette forslag og den del af det, der betyder øgede udgifter til arbejdsgiverne, er i høj grad et forslag, der skal være med til at sikre lavere offentlige udgifter for staten. Men det er samtidig skruet sådan sammen, at det ikke har nogen negative konsekvenser, men måske oven i købet kan have nogle positive konsekvenser.

Vi ved jo, at der ofte er den sammenhæng, at når man skal have pungen op af lommen, vil man være tilbøjelig til at begrænse de faktorer, der bevirker, at man skal have pungen op af lommen. Der har været offentliggjort nogle tal i Dansk Arbejdsgiverforenings blad Arbejdsmarkedspolitisk Agenda, som tyder på, at der er en sammenhæng, men den er ikke meget stor, voldsom eller iøjnefaldende.

Vi har netop sendt det signal til arbejdsgiverne, at hvis de ansætter mennesker i skånejob eller fleksjob, skal de ikke være nervøse for udgifterne til sygedagpenge, for de bliver fuldt ud dækket af staten. I øvrigt ser det også ud til, at der hos mennesker, der har nedsat erhvervs-evne, ikke er nogen indlysende sammenhæng med et højt sygefravær.

Det er klart, at det også ville være meget trist for mig, hvis vi gennemførte noget, der betød, at det hæmmede udviklingen af et rummeligt

arbejdsmarked og arbejdsgivernes villighed til at påtage sig et socialt ansvar, så de ting, som hr. Bruno Jerup sagde, at han gerne ville have diskuteret i udvalget, er jeg selvfølgelig indstillet på at diskutere.

Det samme gælder de overvejelser, han havde i forbindelse med 6-måneders-reglen for revalidering. Den er først og fremmest tiltænkt som et skub til kommunerne, så de ikke lader folk gå og vente på revalidering i længere tid end højst nødvendigt. Det er ikke tænkt som noget, der skal bringe folk i forlegenhed eller i en uhensigtsmæssig situation. Det er tænkt som et skub til kommunerne, og sådan skal det selvfølgelig skrues sammen. Hvis der så er nogle hjørner, hvor man kan sige, at det kan komme til at fungere uhensigtsmæssigt, må vi selvfølgelig se på det.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg noterede mig, at ministeren sagde, at det var et forslag, som ingen negative konsekvenser havde. Derfor vil jeg gerne bede ministeren om at forholde sig til det, der i hvert fald var linjen i mit indlæg, nemlig at dette forslag har den negative effekt, at det påfører dansk erhvervsliv og i særlig grad de små og mellemstore virksomheder en markant øget omkostningsbyrde.

Jeg vil også gerne bede ministeren om at forholde sig til de oplysninger, der netop er indeholdt i Arbejdsmarkedspolitisk Agenda fra Dansk Arbejdsgiverforening her i dag, den 30. oktober 1997, hvoraf det fremgår, at 75 pct. af den stigning, der har været på sygedagpengesområdet i de seneste par år, er en stigning, der præcis kan henregnes til sygefravær ud over den 13. uge, hvorimod det er sådan, at regeringens forslag, som lægger op til nogle besparelser på sygedagpengesområdet, kun henter 1,5 pct. af den samlede besparelsemasse på sygefravær, der ligger efter den 13. uge. Det er kun den del af forslaget, som i øvrigt er såre fornuftigt, der går ud på, at planlagt revalidering skal igangsættes senest efter halvandet års sygefravær.

Kan ministeren afkræfte de tal, som jeg her har forsøgt at redegøre for, eller kan ministeren derimod bekræfte dem? Hvis ministeren kan bekræfte dem, forstår jeg ikke, hvordan hun i samme sætning så at sige kan komme til den konklusion, at det her ingen negative konsekvenser har.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det kan godt være, at jeg fik udtrykt mig for generelt. Det, jeg mente, var, at det forhåbentlig ikke havde nogen negative konsekvenser for oprettelsen af skånejob og for virksomhedernes sociale medansvar, men det er da klart, at det betyder en øget udgift for erhvervslivet.

Det har som bekendt i en årrække været sådan, at virksomheden skulle betale de første fem ugers sygedagpengeudgifter. Det er noget, der har været ændret nogle gange gennem tiderne, og det har altså været helt oppe på fem uger.

Det andet er, at når vi snakker om de mindre, selvstændige erhvervsdrivende, er det faktisk en meget, meget lav præmie, de betaler, omkring 800 kr. om året. For det beløb kan de få dækket sygedagpengeudgifter på omkring 1.700 kr. om måneden, så det er virkelig en særdeles favorabel ordning, og jeg vil sige, at selv med den forhøjede præmie er det faktisk stadig væk en ret favorabel ordning.

Så henviser hr. Lars Løkke Rasmussen til, at 75 pct. af stigningen i sygedagpengeudgifterne kan henregnes til sygdom ud over 13 uger, altså til den egentlige langvarige sygdom. Men én af pointerne er jo, at for at få bremset den langvarige sygdom, skal man sætte ind på et tidligere tidspunkt. Derfor er en tidlig indsats noget af det, som vi har været meget, meget enige om, og som der heldigvis også er kommet skub i, og hvis det her kunne give et lille bitte bidrag til, at arbejdsgiverne blev mere opmærksomme på deres ansvar for at gøre en tidlig indsats, vil det have en positiv effekt.

Det var det, som jeg var mest optaget af før, men det er da klart, at det betyder øgede udgifter for erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Ministeren sagde i sin første tale, at det er sådan, at der ofte er en sammenhæng mellem det at gøre noget og det at skulle have penge-pungen op af lommen. Det synes jeg, der kræves dokumentation for i denne sag.

Jeg vil godt bede ministeren kommentere den kendsgerning, at når ledigheden falder med 1 pct., betyder det en stigning i sygefraværet med 4 pct. Hvad vil ministeren gøre ved det? For det synes jeg er uhyre problematisk, og det er arbejdsgiverne, der skal straffes for det.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Den dokumentation, som man kan give for, at der er en sammenhæng mellem det, arbejdsgiverne skal betale af sygedagpenge, og udviklingen i sygedagpengene, er bl.a. de tal, der viser, at da den arbejdsgiverbetalte sygedagpengeperiode blev sat ned fra 5 uger til 2 uger, steg udgifterne med 2 pct. Jeg sagde også i mit første indlæg, at der var en meget beskeden sammenhæng, men alt andet lige var der altså den lille stigning, da man i sin tid nedsatte perioden.

Det er rigtigt, at der ser ud til at være en sammenhæng mellem et fald i ledigheden og stigende sygedagpengeudgifter, og det er noget, som man må tage meget alvorligt. Jeg mener faktisk, at udviklingen i sygedagpengeudgifterne er en af de mest alvorlige udviklingstendenser i øjeblikket.

Der har været gisnet forskelligt om, hvad årsagen kan være, om det f.eks. hænger sammen med, at nogle af dem, der kommer i arbejde nu, er mennesker, der af den ene eller den anden grund ikke er særlig stabil arbejdskraft og derfor bevirker de øgede sygedagpengeudgifter.

Der har også været talt om, at det har forbindelse med, at der er flere mennesker, der nu bliver aktiveret, og at der kan være et ret højt sygefravær blandt de aktiverede. Der har været forskellige analysegrupper i gang, og jeg mener, det er meget vigtigt, at vi har en fortsat aktivitet for at analysere årsagerne bag dette sygefravær.

Vi kan f.eks. se i Københavns Kommune, at det er muligt at gøre noget. Københavns Kommune har haft et meget højt sygefravær, og det har de i nogle år arbejdet intenst for at få bragt ned. Det ser faktisk ud til, at det nu er begyndt at falde bl.a. takket være en meget målrettet indsats fra deres bedriftssundhedstjeneste. Det er muligt at gøre noget, men det er mange faktorer, der spiller ind som forklaring på, at sygefraværet er så højt.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg vil gerne medgive, at der på mange måder kan være en sammenhæng mellem omkostning og adfærd. Det er sådan set det grundsynspunkt, som mit eget partis politik langt hen ad vejen bygger på. Men det kræver jo, at den, der bliver mødt med nogle omkostninger ved at gøre noget eller ved at undlade at gøre noget andet, har nogle handlemuligheder, og når det er sådan, at væksten i sygedagpengene ligger

på de langtidssyge, er det da forkert at møde arbejdsgiveren med en forøget omkostning på de korttidssyge, for det er jo slet ikke dér, problemet er.

Hvis man virkelig ville gøre noget, hvor handlemulighederne er, skulle regeringen f.eks. genoverveje ideen om karensdag eller noget helt andet, som jeg gerne vil foreslå ministeren at undersøge.

Den sammenhæng, der er rundt omkring i kommunerne med hensyn til, at man har folk på sygedagpenge, fordi der er stopklodser i de amtskommunale behandlingstilbud, er netop ikke den rigtige sammenhæng mellem økonomisk belastning og handlemulighed. Hvis man ville gøre noget dér, burde man gøre det muligt for kommunerne at give tilskud til f.eks. behandling på privathospital, sådan som vi så det i eksemplet fra Fyn, hvor man kan opnå en besparelse både på sygedagpenge og national-økonomisk, og hvor folk kan genvinde deres placering på arbejdsmarkedet.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke ville være en rigtig god idé også at medtage et element i denne pakke – jeg tror, hr. Tom Behnke kaldte den et bunkebryllup – der gjorde det muligt for kommunerne at give tilskud til mennesker, der står på ventelister og helt unødigt modtager sygedagpenge, fordi vi ikke har kapacitet nok i det offentlige sundhedsvæsen.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal ikke afvise, at ministeren kan have ret i, at der kan ligge flere faktorer bag den kendsgerning, at når ledigheden falder, stiger sygefraværet. Det synes jeg, ministeren skulle gå aktivt ind i, og jeg vil spørge ministeren, om hun virkelig mener, at dette forslag skaber incitament til at oprette flere arbejdspladser. Vi vil alle gerne have flere arbejdspladser, men så skal man ikke samtidig lægge byrder på erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg vil bare spørge fru Højte Jensen og hr. Løkke Rasmussen, om det ikke er rigtigt, at da der var borgerlig regering i Danmark i en lang periode i 1980'erne, havde man ikke en 2-ugers eller 3-ugers arbejdsgiverbetaling, men en 13-ugers arbejdsgiverbetaling.

Hvis de to borgerlige partier ville se på den model, som Enhedslisten skitserer, hvor man, ligesom vi har det med hensyn til AER, Arbejdsgivernes Elev Refusion, laver en ASR, Arbejdsgivernes Sygedagpenge Refusion, er det jo lige præcis sådan, at hvis arbejdsgiverne kan finde ud af at nedsætte mængden af sygedage f.eks. ved at forbedre arbejdsforholdene og arbejdsmiljøet, har de sparet penge. Det er et lukket system, så hvis de faktisk sparer, så der er færre, der bliver syge, sparer de også penge på deres forsikring.

Vi er endda med på, at man kan dele det op i brancher. Hvis der er nogle brancher, der er specielt dårlige med hensyn til at gøre folk syge, kan man dele det op, så de betaler ekstra, og hvis de gør en effektiv indsats inden for en branche, kan det være med til, at de kan spare nogle penge ved at betale en lavere forsikringspræmie, fordi de efterhånden får beløbet ned. Vil man ikke være med til at overveje sådan nogle muligheder?

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal blot bibringe hr. Bruno Jerup den historiske kendsgerning, at den borgerlige regering i 1987 faktisk nedsatte arbejdsgiverperioden fra 13 til 5 uger.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil blot gentage til Venstres og De Konserveratives ordførere, at det først og fremmest er et forslag, der skal nedbringe statens udgifter, og hvis hr. Lars Løkke Rasmussen har ideer til, hvordan man kan nedbringe sygedagpengene, vil jeg med interesse imødesee forslagene fra hans parti.

Til fru Karen Højte Jensen: Jeg mener altså ikke, at dette forslag bremser for oprettelsen af arbejdspladser.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg skal bare sige tak til socialministeren. Så fik vi bekræftet, at der overhovedet ikke er nogen af de incitament, som man ellers sådan lidt florumvundet prøver at trække frem i dette lovforslag. Det handler alene om at få dækket et hul i statens finanser, og det er det private erhvervsliv, der skal betale til skade for beskæftigelsen og til skade for den ellers rigtige ambition om at få folk, der har en svag arbejdsmar-

kedstilknytning, ind på arbejdsmarkedet. Tak for det.

Så noterede jeg mig, at ministeren gerne vil have forslag til, hvordan man kan nedbringe sygedagpengeudgifterne, og sådan nogle forslag er vi bestemt leveringsdygtige i. Jeg har lige præcis givet et, som jeg tror, ministeren godt ville kunne tage stilling til alene på det foreliggende grundlag, nemlig det udmærkede eksempel, vi har oplevet fra en fynsk kommune her i sommer.

Jeg tror, det var en falckredder, der gik på sygedagpenge på grund af en hoftelidelse, og hvor kommunen kunne se en samfundsøkonomisk god forretning i at betale for en behandling på et privathospital, fordi det betød, at kommunen sparede sygedagpenge. Den falckredder, der var involveret i denne sag, kunne fastholde sit arbejde og undgik altså at ryge for 120-dages-reglen. Det var kort sagt en situation, som kommunen håndterede på en så flot måde, at det var til økonomisk gavn og glæde for alle.

Det ville være en overmåde god idé at give kommunerne i Danmark mulighed for at gå ind og skønne i forhold til borgere, der er på sygedagpenge, om man kunne hjælpe dem ud af den håbløse situation ved f.eks. at yde tilskud til behandling på et privathospital i forbindelse med en hoftelidelse eller en øjenoperation, eller hvad det nu kunne være. Jeg tror, at socialministeren sagtens kan overskue at besvare her fra Folketingets talerstol, om det ikke ville være en god idé at tilføje et sådant element i dette lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 4:

Forslag til folketingsbeslutning om en miljølov for børn (sikkerhed og sundhed for børn i daginstitutioner m.v.).

Af Bruno Jerup (EL) og Jette Gottlieb (EL).
(Fremsat 9/10 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre, at børn i dagtilbud har et sundt og sikkert fysisk miljø, og det er selvfølgelig et godt formål, som ingen vist kan være uenig i.

Nu er det selvfølgelig, som det sikkert også er forslagsstillerne bekendt, kommunerne, der har det lokale ansvar for miljøet i daginstitutionerne, men jeg vil gerne kommentere de enkelte punkter i beslutningsforslaget.

Det ene går ud på at lave et samlet lovforslag, hvor alle de regler, der vedrører miljøet i daginstitutionerne, bliver samlet. Men problemet er, at netop det, at ekspertisen er spredt på enkelte ministerier, har en selvstændig begrundelse. Det er en god idé, at ekspertisen ligger i det ministerium, der også har baggrunden for at varetage den på det bestemte område, altså at regler vedrørende sundhed ligger i Sundhedsministeriet, miljø i Miljøministeriet og så fremdeles.

Men det betyder ikke, at der ikke er brug for et samlet overblik over, hvilke regler der gælder. Derfor meddelte jeg også på børnenes grundlovsdag den 4. juni i år, at jeg nu vil sørge for, at man får et samlet overblik over de regelsæt, der er gældende for daginstitutioner, og jeg er i gang med at kontakte ministerierne for at få denne oversigt.

Det kan opfylde det formål, som er ét af forslagsstillerens formål, nemlig at forældre, ansatte og andre ét sted har et samlet overblik over, hvad der er gældende, og det kan selvfølgelig også bruges som udgangspunkt for at se, om der er noget, der skal gøres bedre. På den måde mener jeg faktisk, at vi har taget højde for en af de væsentligste dele af dette beslutningsforslag.

Det samme gælder de 300 mio. kr., der som en del af forslaget skal sættes af til at forbedre det fysiske miljø. Det er kommunernes ansvar at sørge for at varetage dette, og de udgifter, der er forbundet med det, bliver dækket over bloktilskuddene. Det er klart, at hvis vi pålægger kommunerne ekstra opgaver i denne forbindelse, vil det selvfølgelig også blive dækket over bloktilskuddene. Men altså et nej til en engangsbevilling på 300 mio. kr.

Det sidste punkt i beslutningsforslaget er en styrkelse af forældrebestyrelsernes engagement og indflydelse på miljøforholdene. Her vil jeg bare sige, at jeg i allerhøjeste grad har erfaring for, at forældrene interesserer sig for det spørgsmål. Jeg tror ikke, at der i den forbindelse er brug for ekstra gulerodder i form af oplysningskampagner eller andet. Vi har nogle udmærkede forældrebestyrelser, som det drejer sig om at få aktiveret så meget som muligt.

Jeg må sige, at hvor velment forslaget her end er, kan jeg ikke støtte det, for jeg mener, at vi i virkeligheden på vigtige punkter har taget hul på noget af det, der ligger bag forslaget, og efter min mening faktisk på en bedre måde.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er ikke, fordi jeg vil holde en lang tale på nuværende tidspunkt. Det er alene, fordi ministeren i sin indstilling til forslaget glemte et element, som jeg godt vil høre ministerens holdning til, nemlig punkt tre i forslaget, der handler om at udvide embedslægeinstitutionens muligheder for at gå ind og give et pålæg.

Embedslægen har i dag en mulighed for at gå ind og foreslå en institution en ændring og for at gå til kommunen og spørge, om kommunen ikke har lyst til at lave det her om. Men embedslægen kan ikke gå ind og pålægge kommunen og institutionen at lave noget om. Det ligger som et ekstra element i forslaget, og det forholdt ministeren sig ikke til.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det er min vurdering, at embedslægen har tilstrækkelige beføjelser til at sikre et effektivt tilsyn med sikkerheden og sundheden på daginstitutionsområdet, og at det derfor heller ikke er nødvendigt at give embedslægen en selvstændig adgang til at udstede påbud og forbud over for daginstitutionerne.